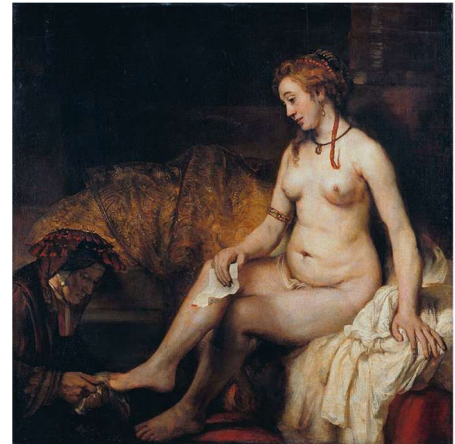

1. 1944. aasta juulis kogunesid 44 liitlasriigi delegaadid, et vältida 1930. aastate Suurele Majanduskriisile sarnast kaost ning luua stabiilne rahvusvaheline valuutasüsteem. John Maynard Keynes soovis luua ühise arveldusühiku, kuid võitjaks jäi Henry Dexter White'i pakutud USA dollaril ning kulla standardil põhinev süsteem, kokkuleppe tulemusel loodi ka Maailmapank ja Rahvusvaheline Valuutafond. See süsteem ongi oma nime saanud selle New Hampshire'is asuva kuurordi järgi. **Milline süsteem/kuurort?**

2. Pildil olev näitleja on ilmselt enim tuntud Netflixi erinevatest filmidest ja sarjadest ning erinevate pingeridade kohaselt on täna maailma enimteenivate näitlejataride esikümnes. Ajakirja *Time* iga-aastasest saja mõjukaima tabelis figureeris küsitav juba 2018, seda 14-aastaselt. Rollinimedest võiks mainida Enola Holmesi ja Eleveni. Veel võib nimetada, et küsitava äi on Jon Bon Jovi (aga seda nime me ei küsi!) . **Kellest on jutt?**

3. See piiblitegelane teostas oma Jeruusalemma kodus parajasti õhtust kümblust, kui teda märkas kuningas Taavet. Üks asi viis teiseni ja peagi oli naine Taavetist rase. Naisel oli varem juba mees olemas, keda Taavet proovis algul raseduse osas ära petta, saatis ta aga hiljem sõtta surema. Naisest sai Taaveti naine ja kuninganna, koos saadi viis last, sh tulevane kuningas Saalomon. Naise esimesest mehest lahti saamise skeem Jumalale ei meeldinud ja selle eest Taavetit ja tema sugu ka karistati. Naise kümblust on kujutanud mitmed kuulsad kunstnikud (Rubens, Memling, Gentileschi, Veronese, jt), tuntuim on ehk nähtav Rembrandti käsitus 1654. aastast. **Milline piiblitegelane, Saalomoni ema?**

4. Kirjastaja George Smith oli rabatud, kui tema ette astus inimene, kes teatas, et tema ongi salapärase Currer Bell, värskel menuki autor. Selle tuntud romaani ilmumisest möödub tänavu 179 aastat. **Kes ilmus kirjastaja ette ja mis romaani autor ta oli (1 õige komponent = 1 punkt)?**
5. **Millise, asja olemust hästi kirjeldava rahvapärase nime all (ja seda väga paljudes keeltes) on tuntud Willis-Ekbomi sündroom?** Esmakordselt märkas seda 1672. a kuulus inglise neuroloog Thomas Willis, põhjalikult kirjeldas rootslane Karl-Axel Ekbom alles 1945. a (kes andis sellele ka levinud rahvapärase nime). Tegemist on neuroloogilise haigusega, mis võib olla nii primaarne kui sekundaarne (muu haigusega kaasnev), mida iseloomustab vastupandamatu tung ennast liigutada, et leevendada oma kehas tekkinud ebamugavustunnet. Väljendub eelkõige õhtul uinumise eel ning ka magades, raskendab magamajäämist ja põhjustab öist ärkamist. Esineb 5-10% täiskasvanuist, naistel sagedamini kui meestel.

6. Selle aasta alguses lahkus meie seast 84selt üks Külma sõja spioonimängude võtmetegelasi, viimased enam kui 30 a trellide taga veetnud endine CIA Venemaa-operatsioonide üks juhte (paremal pildil). Ajaloolased pole siiani jõudnud ühesele järeldusele, kas tema rahahimust tingitud tehingud KGB-ga oli otseseks sütikuks ka 1985. aasta suvel toimunud kõmulisele ühe KGB-lase auto pagasiruumis evakueerimisele Moskvast Soome. See teine KGB-lane (vasakul pildil) lahkus meie seast möödunud aastal 86-selt, olles viimased pea 40 aastat elanud kaitse all Ühendkuningriigis (eesti keeles on sellest juhtumist ilmunud Ben McIntyre'i raamat „Spioon ja reetur“). Näete ka asjaosaliste pilte. **Kellest käib jutt?**

7. Briti traditsioonilise nn pühapäevaprae (*Sunday roast*) „peategelasteks” on liha ja kartulite kõrval need küpsetised. Taigna moodustavad munad, jahu ja piim/vesi. Algupärase küpsetamismeetodi kohaselt asetatakse tainas lihast tilkunud kuumale rasvase leeme sisse, kus kakud siis röstimisrestis all lihaga üheaegselt valmivad. Tainas kerkib seejuures oluliselt ja saab seest pehmeks, väljast krõbedaks. Nimetus on kaheosaline ja koosneb kohanimest ja üldnimetusest. **Milline küpsetis?**

8. **Mis aasta (+/- 1 aasta = 1 punkt)?**

- Indoneesia presidendiks sai Suharto;
- Stalini tütar Svetlana Allilujeva põgenes Ühendkuningriiki;
- Elvis Presley ja Priscilla Beaulieu abiellusid;
- Kahes erinevas õnnetuses hukkusid Apollo 1 ja Sojuz 1 kosmoselaevade meeskonnad;
- Expo maailmanäitus peeti Montrealis;
- Sündisid muuhulgas Mark Rutte, Kurt Cobain, Jason Statham, Pamela Anderson ja Nicole Kidman.

9. Et Eestis on olemas ametlik treenerikutse ja olemas kutsega treenerid, on paljude teadvusse jõudnud viimasel ajal. Treenerikutse tasemeid on viis – madalaim EKR 3 ja kõrgeim EKR 8. Neist viimase – eliittreeneri – nimetuse kandjaid on Eestis kokku 10. Meie pallimängude meistriliigade klubide juhendajate seast leiab ühe sellise. Küsitav on sündinud 1964. aastal ja tulnud ise mängijana 2 korral Eesti meistriks. Olnud ka Eesti meeste koondise peatreener. **Kes?**

10. Kuulete meeldejäädavat refrääni osa ansambel Metallica 1997. aasta loost *The Memory remains*. **Kes seda laulab?** Tegemist oli tol hetkel 51-aastase daamiga, kes nüüdseks meie seast lahkunud.

11. Vasakpoolne daam (1931-2024) on pälvinud Eesti Näitlejate Liidu auraha, parempoolset daami (1939-2003) on pikaajase panuse eest pärjatud Eesti Teatriliidu tehnilise töötaja auhinnaga. Kuigi nad on teinud palju muudki, tunneb Eesti rahvas neid aga eeskätt ühe 1965. aastal moodustatud, läbi aegade populaarse duona. **Kes on pildidel?** Kui teate nimetada vaid legendaarse paari, teenite ühe punkti.

12. Selle saare pindala on 163,6 km² ja elanikke ca 7800. Euroopale avastati saar 1722. aastal. Mütoloogias oli saare loojaks jumal Makemake (tema nimi on antud ka ühele kääbusplaneedile). Mart Helme on avaldanud lasteraamatu "Puhkus ... (sellel saarel)". Pildil näete saare lippu. **Mis saar?**

13. Selle populaarse lõikelille botaaniline nimi alströmeeria on pandud Rootsi botaaniku Klas von Alströmeri järgi, kes saatis taime seemned 18. sajandil oma õpetajale Carl von Linnéle. Laiem avalikkus tunneb seda lille aga nimetuse all, mille esimene pool viitab otseselt tema päritolule, teine pool aga viitab lille välisele sarnasusele ühe teise tuntud sibullillega, kuigi botaaniliselt kuuluvad nad eri sugukondadesse. **Mis on selle lille laiema tuntud nimetus?**

14. See Preisimaa väejuht (1760-1831) oli Waterloo lahingus üks Inglise-Preisi vägede üldjuhte. Orvuna kasvanud mees oli Napoleoni sõdade perioodil Preisi maavägede kindralinspektor ja omas kandvat rolli tol ajal läbi viidud maavägede reformis. Pärast võitu Napoleoni üle langes ta Preisi kuningate seas suhtelisse ebasoosingusse. Suri tänases Poznanis, kui oli poolerust palutud juhtima Preisi vägesid Venemaa käes olevas Poola osas toimuva ülestõusu mahasurumisse. Küsitava nime kandsid nii Esimeses kui Teises maailmasõjas Saksamaa mereväe lahingulaevad (hilisema laeva saatuseks oli saada suuri kahjustusi Kielis remondis viibides saadud inglaste pommitabamusest, mille järel laev teenistusest kõrvaldati). **Kes oli see väejuht?**

15. See mänguasi hakkas maailma vallutama 2023. aasta lõpus ja tegemist on digitaalse lemmikloomaga, mis reageerib reaajas puudutustele ning mida on nimetatud ka tuleviku või uue põlvkonna Tamagotchi'ks. Iga seesugune vidin alustab beebina, hoolitsedes kasvab täiskasvanuks ja lõpuks muutub Super ...'ks. Vaeva nähes võib lõpuks ühe ostuga kokku koguda 15 erinevat tegelast. Küsitava nimi viitab tema digitaalsele loomusele, retrostiilis graafikale ning väiksele/tillukesele suurusele. **Mis mänguasi?**

16. Neid logosid kasutas alates väljakuulutamisest novembris 2023 kuni veebruarini 2025 üks eri põhjustel (näiteks süüdistused vandenõuteooriate levitamises) palju tähelepanu leidnud AI-juturobot. Võib veel lisada, et samast nimest on tuletatud ka ühe Wikipedia alternatiivi nimi, et seda soovitakse koos Google'i Geminiga kasutada ka USA militaarrakendustes ning uusim versioon kannab reliisinumbrist 4.20. **Millest käib jutt?**

17. Kaljo Kiisk ja Voldemar Panso (1969), Paul-Eerik Rummo (1976), Mats Traat (1990) ning tinglikult ka Martin Algus (2020) moodustavad ühe praeguse seisuga lõplikku nimekirja. **Millise?**

18. Viimased viis seni peetud MotoGP etappi on võitnud itaallane Marco Bezzecchi, kelle saavutust on võrreldud muuhulgas kaasmaalastest legendide Giacomo Agostini ja Valentino Rossi saavutatuga. Küll tahaks teada, mis on tema tööandjast tsiklitootja, kel seni MotoGP ja selle eelkäijaklassi 500 cm³ tiitlid üldse puuduvad. Selle ettevõtte lõi pärast teist maailmasõda Beggio pere ja nimi pärineb Lancia automudelilt, tänane omanik on Piaggio grupp. Kõigi klasside peale on ettevõttel ka enim kahe rattaliste ringraja MM-i GP-võite, olenemata, et esimene etapivõit tuli alles 1987 Loris Reggiani poolt. MotoGP esimene etapivõit saavutati samas alles 2022, Max Biaggi ja Sylvain Guintoli on firma toodangu sadulas läinud kümnendil võitnud ka kolm superbike'ide MM-i tiitlit. **Mis mootorrattatootjast on juttu?**

19. See Reini parempoolne lisajõgi on üpris pisike, pikkus erinevate andmete järgi 36 – 46 km, samas kui langus on lausa 208 m. Tähelepanuväärseks teeb selle jõekese ühelt poolt, et andis nime külale tema Reini suubumise kohal (kunagisest külast on nüüdseks saanud suurlinn, liidumaa pealinn). Teisalt voolab ta läbi oru, mis sai kuulsaks 1856. a. **Mis jõgi, mis org?** Jõe nimi tuleneb vanagermaani sõnast tähendusega `mäslev, mühisev´, orule on antud nimi 17. saj kalvinistliku vaimuliku, teoloogi ja kirikulaulude looja järgi, kes olevat armastanud selles orus oma jutlusi pidada.

20. Näete piltidel ühe 1956 meie seast lahkunud kunstniku maale "Mask" (1941) ja "Moby Dick" (1943). **Nimetage kunstnik.**

21. Selline lipp on Inglismaal, aga ka Saksamaa ühe soojema kliimaga linnal. See Edela-Saksamaa paik on kuulus vanalinna alleede ja tänavate ääres voolavate väikeste kanalite (bächle) poolest. Linna katedraali 116-meetrist torni on paljud kunstiajaloolased ristiusu pühakodade võrdluses maailma kaunimate sekka liigitanud. Linna (Saksamaa 1. Bundesligas ka täna mängivas) jalgpallimeeskonnas alustas 1978. aastal oma mängijakarjääri ning mängis kokku umbes 250 mängu hilisem Saksamaa meeste koondise pikaajaline peatreener Joachim Löw. **Mis linnast on jutt?**

22. Küsitav näitlejatar lahkus meie hulgast kõigest 34-aastasena (1962-1996). Ta töötas alates 1982. aastast Nukuteatris ja mängis paljudes Eesti Televisiooni telerealavastustes, neist tuntumad on "Lumekuninganna" (printsess Elsa), "Pailapsiin" (Kiti-Helen-Sindi-Mariaana), "Härri Lapsti lasteteater" jmt. Samuti esines kuuldemängudes ja luulelugejana. **Kellest käib jutt?**

23. Selle saksa-juudi päritolu filmimehe (1892-1947) teostest on ajaproovile ehk kõige paremini vastu pidanud komöödiad „Ninotška” (1939) ja „Olla või mitte olla” (1942). Neist esimest („Ninotška”) peetakse üheks esimeseks Hollywoodi filmiks, kus avalikult Stalini Nõukogude Liitu kritiseeritakse; seal astub üles Greta Garbo, kes oli seni kuulus tõsiste ja melanhoolsete rollide poolest ja kelle rolli „Ninotškas” reklaamiti sõnadega „Garbo naerab!”. Neist teine („Olla või mitte olla”) paistab omakorda silma Hitleri Saksamaa pilamise poolest, olles üks väheseid Teise maailmasõja aegseid komöödiaid, mis toonaste sündmuste üle nalja teha julges. **Kes on see filmimees?**

24. Pildil olija on sündinud 2003 Rootsis Sundsvallis ja võiks esindada oma ema päritolu tütta Rootsit, kuid seda ta ei tee. Noorusest hoolimata on tal juba kolm olümpiahõbedat, milledest kaks tulid veebruaris Itaaliast, ainult hõbedaid, tükki neli on tal ka juunioride MM-ilt ning maailma karikasarjas on samuti parim saavutus absoluutarvestuse teine (küll on tal kokku 5 etapivõitu ja 13 poodiumikohta). **Kes?**

25. **Kelle „Tuule laulu” autori esituses kuulete?** Selle 1955. a sündinud helilooja loomingut võis päris mitu korda kuulda Milano-Cortina mängude iluuisutamisetaste saateks, ta on kirjutanud ka filmimuusikat, nt „1+1”, „Nomaadimaa”, „Isa”. Pärit on ta vägagi nimekast perekonnast – tema vanaisa oli 1948 – 1955 riigi president, isa asutas 1933. a maineka kirjastuse.

26. Eesti parimat sportlast on selgitatud aastast 1955, aegade jooksul on kõige rohkem tiitleid, tervelt 33 saanud kergejõustiklased. **Millise spordiala esindajad on selles arvestuses 15 võiduga teisel kohal?**

27. Küsitav eesti skandinavist, ajaloolane ja tõlkija sündis 1983. aastal. Töötab University College Londonis Eesti ja Põhjamaade ajaloo professorina. Enne Londonisse asumist töötas Tartu Ülikooli skandinavistika osakonnas, lisaks on olnud külalisprofessor Yale'i Ülikoolis. Kaitses 2014. aastal doktoritööd "Eesti kaldub Rootsi poole: põhjamaine identiteet ja aktivistlik regionalism Esimeses maailmasõjas". Selle aasta veebruaris pälvis ta Jaan Krossi nimelise auhinna raamatu "Põhjamaine Eesti: Rahvusriigi sünd" (2024) eest. Praegu võib raamatupoodidest leida tema „Skandinaavia lühimat ajalugu”. Kes?

28. Pildil olev loom kuulub küüniskabjaliste seltsi ning nende lähimateks sugulasteks on londilised. **Mis looma te näete?**

29. Pealinnade vahetamine paistab moes olevat, vanast pealinnast uude kolimise mõtteid on ellu viimas mitmed riigid. Küsitava riigi pealinnaks on käesoleva aasta 2. jaanuarist Ciudad de la Paz (ehk Rahu Linn). Uus pealinn rajati keset džunglit, varem seal arvestatavat asumit polnud. Erinevalt uuest pealinnast on eelmine pealinn arvestatava ajaloo ja rahvaarvuga (u 300 tuhat), lisaks asub mandri asemel saarel. Pole täpselt teada, kui valmis see uus pealinn on; küll on aga riigi ministriumitele jms antud käsk aasta lõpuks sinna ümber asuda. **Mis riik?**

30. Küsitav järv, hüüdnimega Baieri Meri, on ligemalt 80 km² pindalaga, Saksamaa pindalalt kolmas järv ja suurim sügavus on 73 m. Järve suurimale saarele püstitas keiser Ludwig II ühe oma kolmest põhilossist (pildil), kus muuhulgas kogunes 1948 Saksamaa Liitvabariigi pärastsojajärgse põhiseaduse koostamise nõukoda. Järve suuruselt teisele saarele püstitati aga 8. sajandil tänini tegutsev nunnaklooster. Müncheni suhtelise läheduse tõttu on järve ümbrus populaarne puhkeala. **Mis järv?**

31. See tänapäeva digitaalmajanduses domineeriv ärimudel on saanud oma nime kahe teenust kirjeldava ingliskeelse sõna liitmisel. Seda mudelit kasutatakse sageli 'konksuna', kus tasuta teenus toimib turunduskanalina tasulisele versioonile - toote või teenuse baasversiooni pakutakse kasutajatele täiesti tasuta, et saavutada kriitiline mass tarbijaid, tulu teenitakse aga alles siis, kui osa neist kasutajatest otsustab osta lisafunktsioone, suuremat mahupaketti või vabaneda reklaamidest. **Kuidas nimetatakse seda ärimudelit**, mida teise seas kasutavad näiteks Spotify, Canva ning Dropbox?

32. Seda 1968. aastal esilinastunud filmi peetakse nüüd laialdaselt üheks suurimaks ja mõjukaimaks filmiks, mis kunagi tehtud. Filmi peaosades on Keir Dullea, Gary Lockwood, William Sylvester ja Douglas Rain. Selle linatõe heli on rikkalik, sisaldades eksperimentaalset koorimuusikat ja klassikalisi teemasid sellistelt heliloojatelt nagu Richard Strauss, Johann Strauss, Aram Hatšaturjan ja György Ligeti. **Mis film?**

33. III saj eKr kuni 106. a pKr eksisteeris Lähis-Idas Nabatea kuningriik. **Mis oli selle mõnda aega üpris mõjuka riigi pealinn?** See „Roosa linn” asutati IV saj eKr, 363. a maavärin põhjustas suuri purustusi, järgnevail sajandeil allakäik jätkus, vaid Bütsantsi aegu rajati mõned kristlikud kirikud, aegamisi vajus linn unustusse, eurooplastele taasavastas selle 1812. a Johann Ludwig Burckhardt.

34. Selle ettevõtte asutas Kim Chong-Hee 1952 nimega *Korean Explosives Group* ja esimeseks tooteportfelli liikmeks olid nimest lähtuvalt lõhkeained. Täna nime omandas kontsern 1992 ning portfellis on muuhulgas lennukimootorid, päikese- ja tuuleenergia seadmed, aga ka kindlustusteenused. Töötajaid on 45 tuhande inimese ligi ja käive 35+ miljardit dollarit. Aga Eestis on kontserni nimi jäänud kõlama õhus olevate laskemoona tootmise investeeringute ja kaitsejõudude kasutuses olevate masinatega K9. **Mis kontsernist on jutt, näete ka selle logo.**

35. Küsitavat peetakse eesti antropoloogia rajajaks ja ka biomeetria ning andmetöötuse pioneeriks. Tema põhiliseks uurimise objektiks oli eestlaste antropoloogia, kusjuures ta on andmestiku kogumiseks mõõtnud oma käega enam kui 50 000 inimest. 1934. aastal peetud kõnes ütles ta, et Eestis on olemas kaks domineerivat tõugu: põhja tõug ja ida-balti tõug ning mõlemal tõul on blondid juuksed ja sinised silmad. Põhja tõugu inimesed on pikemad ja elavad peamiselt saartel ja rannikul. Suure jälje on küsitav jätnud ka Eesti zooloogia ajalukku. **Kes?**

36. Küsitav jook tähistas eelmisel aastal oma 500-aastast juubelit. Selle peamised koostisosad on tavaliselt aprikoosituumad või mandlid (või mõlemad), suhkur, vesi ja alkohol. Sageli on maitsestatud vanilje ja muude vürtsidega, luues rikkaliku pähklise aroomi. Originaalretseptid võivad erineda, kuid põhiliseks tunnuseks on mandli aroom ja magus, sageli vürtsikas maitse. **Mis jook?**

37. Meie oleme harjunud selliseid toole kutsuma *Viini toolideks*, samal ajal tuntakse neid ka nende autori nime järgi (eriti mujal maailmas). Tegemist oli vendadega, 19. saj tuntud mööblitöösturitega, kelle kunagise firma järeltulijad tegutsevad praegugi Austrias, Saksamaal ja Tšehhis. Firms leiutati nn painutatud mööbel, disainerina oli tuntud ennekõike üks vennastest. **Kes disainis 1859. kuulsaima omalaadse, tooli nr 14?**

38. Mängujärgne penaltiseeria on jalgpalli suurturniiride lahutamatu osa. **Meeste jalgpalli maailmameistrivõistluste finaaltourniiril** on kolmest penaltiseeriast õnnestunud läbi aegade osa võtta kolmel mehel – nendeks on horvaat Luka Modric, argentiinlane Leo Messi ning veel üks küsitav jalgpallur. Kui kahel esimesel on ette näidata positiivne saldo (Messil 3-0 ja Modricil 3-0) ehk nad on olnud võidukad seni kõikides osaletud penaltiseeriates, siis kolmandal küsitaval on tulnud väljakult kaotajana lahkuda kõigil kolmel puhul. **Kes on see ebaõnnesõdurist jalgpallur?**

39. Küsitav ajaleht asutati 1923. aastal. Ilmub kolmapäeviti. Aastatellimus maksab 90 eurot, otsekorraldusega 8 eurot kuus. Digipaketi saab soetada 6 euroga kuus. Peatoimetaja on Liina Raudvassar. 50-aastase ilmumispausi tõttu raamatukogudel või kollektsionääridel rohkem kui sadat aastakäiku siiski ette näidata pole. **Mis ajaleht?**

40. Kuulete 1999 sündinud poplauljat, kes selle aasta alguses avaldas oma kolmanda stuudioalbumi *Locket*. Esmase tuntuse pälvis ta aga YouTube'i videotega, kus ta kaverdas teiste esitajate tuntud laule, milledest üks pälvis Justin Bieberi tähelepanu. Perenimi seostub tal aga sootuks teatavate nautimisainetega. **Kes (vt ka pilti)?**

41. Sellele meile eeskätt lapsepõlvest tuttavale tegevusele pühendatud päeva tähistatakse iga aasta aprilli esimesel laupäeval. Paljudes suurlinnades kogunevad tuhanded inimesed väljakutele, et etteantud signaali peale selle tegevusega alustada. Guinnessi rekordite raamatu kohaselt toimus suurim ühisüritus 2018. aastal Minneapolises, kui sellest võttis osa 9445 inimest. Teadaolev Eesti tippmark on pärineb 2017. aasta kevadest, kuid Jõgeval jäi osalejate arv 850 kanti. Sajandi algusaastatel püüti seda tegevust ka (pool)professionaalselt, 2011. aastal krooniti austerlanna Gudrun Grodinger isegi maailmameistriks, kuid mõned aastad hiljem sari häabus. Eks aeg näitab, kas 2021. aastal asutatud professionaalne PFC liiga jääb püsima või mitte. **Milline tegevus?**

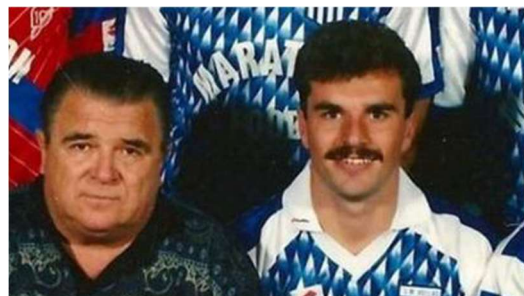

42. **Kuidas nimetatakse seeliku alaäärde kaunistuseks või pikenduseks ömmeldud 10-15 cm laiust villast või siidriide riba?** Enemasti on see punast värvi, aga esindatud on ka roheline, Hiiumaal on see olnud ka mustast või sinisest kalevist. Antud sõna leiab kasutust ka paljudes muudes valdkondades, näiteks nagu sport, merendus, tehnikavaldkond, sisekujundus.

43. Melchior Wakenstede on teatavasti Indrek Hargla loodud 15. saj Tallinnas tegutsenud apteeker. **Kes eesti kirjanikest üllitas 1991. a romaani „Ratsanik Melchior“?** Romaanis peab Tipperdingeli noor krahv Melchior pärast tüli isaga kodunt lahkuma ning saab kaasa vaid kolm vanaisalt päranduseks jäänud asja: sadula, sule ja pasuna. Nende abil tuleb tal tagasi võita suguvõsa maavalodus, aga peagi selgub, et see ei ole sugugi lihtne ülesanne. Põnevat sündmustikku saadavad Melchiori sõprade, ketserist munga Balthasari ja alkeemiku Alexiuse arutlused hea ja kurja olemusest. Kirjanik pidas 2006–2011 üht olulist ametit, tema rohkest kirjandusloomingust võib nimetada romaane „Kaupo”(1990), „Hector ja Bernard” (2004), „Rekonstruktsioon” (2012), „Viimane kustutab tule” (2017) „Katkurong” (2023).

44. Kui Lähis-Ida nafta- (ja gaasiväljade) ümber käivad kuumad mängud, on paras küsida ka isikut, keda loetakse esimeseks Iraagi naftaväljade perspektiivi märkajaks. Täna Istanbulis armeenia verd emigrantide peres sündinud mees omandas hariduse Londonis ning oli 1912 Türgi Naftakompanii, kes esimesena hakkas Iraagi-Mesopotaamia naftaväljadel toimetama, loomise eesotsas. Mehe hüüdnimeks oli ”Härra 5%”, kuna ta hoidis permanentsest endal viite protsenti ettevõtte aktsiaist. Majandusmehe kõrval oli tegu ka aktiivse filantroobiga (eriti armeenia diasporaa toetamises) ja kunstikogujaga, suurem osa tema kunstikogust asub täna Lissabonis, mis oli ka küsitava viimane elukoht. Lissabonis asub ka küsitava nimeline kunstimuseum. **Kellest on jutt?**

45. Näete väljavõtet Austraalia jalgpalliklubi South Melbourne Hellase tiimifotolt umbes 1990. aastast. Kui pildil on vasakpoolne mees treeneri, parempoolne mängija rollis, siis meie teadvuses on rollid vahetuses: vanem mees on eelkõige tuntud mängijana, noorem treenerina. Koos võitsid nad 1991. aastal Austraalia liigatiitli, kusjuures noorem mees oli siis võistkonna kapten.

Kes on need kaks meest (1 õige nimi = 1 punkt)?

46. Küsitav on Põhja-Indiast pärinev aromaadne vürtsisegu (tõlkes "kuum vürtsisegu"). Koostis on piirkonniti erinev, aga tüüpiline India versioon sisaldab: apteegitilli, koriandrit, vürtsköömneid, musta pipart, kardemoni, nelki, kaneeli ja muskaatpähklit. Maitse ja aroomi maksimeerimiseks lisatakse sageli toiduvalmistamise lõpus või puistatakse vahetult enne serveerimist. **Milline tuntud vürtsisegu?**

47. See Eesti üks hinnatumaid teatrikunstnikke sai kujunduse eest lavastusele "Palavik" eelmisel kuul toimunud Eesti Teatriliidu aastaauhindade jagamise galal juba oma viienda kunstnikuauhinna. Aastatel 1993-2003 Eesti Draamateatri peakunstnikuna töötanud küsitava esimene tunnustus tuli 1994. aastal lavastuse "Tuleingel" eest. Järgmiste tunnustatud tööde seast leiame tükke mitme Eesti teatri repertuaarist, näiteks "Lendsaurused" (1999) Ugalas, "Tšapajev ja Pustota" (2004) ning "Surnud hinged" (2015) Tallinna Linnateatris. Võõras pole talle filmimaailm, ta on töötanud näiteks filmide "Tule tagasi, Lumumba" ning "Lammas all paremas nurgas" kostüümikunstnikuna. Tema isa on tuntud arhitekt, modernismi üks olulisemaid viljelejaid Eesti arhitektuuri ajaloos. **Kuidas on nende ühine perekonnanimi?**

48. Pildil olija on sündinud 20. detsembril 1969 ning noorukina võitis kahel aastal järjest rahvusvahelise matemaatikaolümpiaadi kuldmedali. Hariduse omandas Pariisis ning poliitikasse siirdus 2015. Aastail 2020 kuni 2025 oli oma kodumaa pealinna linnapea ning mullusest alates president. **Kellest (pildil) käib jutt (kodumaa 1 punkt)?**

49. Kaks naturaalarvu on ... arvud, kui mõlemad on võrdsed teise arvu positiivsete pärisjagajate summaga. **Milline omadussõna sobib punktiirile?** Ka inimesed võivad sellised olla. Sõjanduses tähendab selle sõna ainsuse vormi sisaldav termin üsnagi lolli olukorda.

50. Mängu lõpetuseks kuulete ühte 1987. aasta laulu, mis on kaver. **Kes on originaali (1986) esitaja ning kes kaverdab seda teises keeles?** Mõlemad esitajad on käinud esinemas ka Eestis. 1 õige komponent = 1 punkt.

Jüri mälumäng 2025/2026, 8. etapp, 08.04.2026 / Tallinn-Tartu linnavõistlus
Küsimused: OTK (Tallinn) ja Prooton (Tartu)

VASTUSED

1. Bretton Woodsi süsteem (P)
2. Millie Bobby Brown (M)
3. Batseba (JS)
4. Charlotte Brontë, „Jane Eyre“ (JN)
5. Rahutute jalgade sündroom (T)
6. Aldrich Ames, Oleg Gordijevski (M)
7. Yorkshire'i puding (JS)
8. 1967 (M)
9. Kalmer Musting (D)
10. Marianne Faithfull (R)
11. Ingrid Kivirähk, Malle Peedo (Tipp ja Täpp) (P)
12. Lihavõttesaar (Rapa Nui) (JN)
13. Inkaliilia (P)
14. August Neidhardt von Gneisenau (M)
15. Bitzee (D)
16. Grok (M)
17. Paunvere-filmide stsenaaristid (P)
18. Aprilia (M)
19. Düssel (Düsseldorf), Neandertal (T)
20. Jackson Pollock (JN)
21. Freiburg (D)
22. Anu Presjäär (R)
23. Ernst Lubitsch (JS)
24. Emma Aicher, Saksamaa mäesuusataja (M)
25. Ludovico Einaudi (T)
26. Jalgrattasport (JN)
27. Mart Kuldkepp (JS)
28. Kaljudamaan (*procapia capensis*) (JN)
29. Ekvatoriaal-Guinea (JS)
30. Chiemsee järv (M)
31. Freemium (P)
32. 2001: Kosmoseodüsseia (JN)
33. Petra (T)
34. Hanwha Group (M)
35. Juhan Aul (D)
36. Amaretto (R)
37. Michael Thonet (T)
38. Roberto Baggio (Itaalia) (R)
39. „Eesti Kirik“ (D)
40. Madison Beer (M)
41. Padjasõda (P)
42. Poort (R)
43. Rein Raud (T)
44. Calouste Gulbenkian (M)
45. Ferenc Puskas, Ange Postecoglou (JS)
46. Garam masala (JN)
47. Jänes (Pille ja Peep) (P)
48. Nicusor Dan, Rumeenia president (M)
49. Sõbralikud arvud (D)
50. Originaal Queen, kaver Laibach (M)

HELINDID

10. <https://www.youtube.com/watch?v=ug--5KAx7IU>

25. https://www.youtube.com/watch?v=0RV_hthKxEE

40. https://www.youtube.com/watch?v=07SeT_QSJ08

50. <https://www.youtube.com/watch?v=ZZAD7W3M4zc>

OTK: Mati Räli, Jevgeni Nurmla, Rene Štrik

Prooton: Priit Naruskberg, Toivo Kreek, Daimar Lell, Jaak Sõnajalg